

Is ‘radicale gastvrijheid’ dapper of roekeloos?

Voorstanders van het nieuwe beleid van de Liberale Joden in Noord Amerika met als motto ‘radicale gastvrijheid’, noemen het ‘dapper’. Tegenstanders vinden het ‘roekeloos’. Hoe kijken wij in Nederland daar tegen aan?

Ido Abram

Richard (Rick) J. Jacobs is de invloedrijke Reform (liberale) rabbijn, die sinds 2012 president is van de machtige *Union for Reform Judaism*. Op 12 december 2013 gaf hij zijn visie op de toekomst van het Liberale Jodendom in Noord Amerika. Zijn bezielende toespraak droeg de titel ‘The Genesis of Our Future’, het ontstaan (*genese*) van onze toekomst. Centraal in zijn betoog stond het begrip ‘audacious hospitality’, dat ik voor het gemak vertaal als ‘radicale gastvrijheid’.

Rick Jacobs ziet radicale (*audacious*) gastvrijheid louter als iets positiefs: stoutmoedig, krachtig, onverschrokken en dapper. Voor hem laten aartsvader Avraham en aartsmoeder Sarah zien hoe dat moet (Genesis 18: 1-8). Toen op het heetst van de dag drie onbekende mannen de tent van Avraham en Sarah naderden, nodigde Avraham hen uit om zich op te frissen en uit te rusten. Tegelijkertijd zorgden Sarah en de bediende voor een maaltijd. Het radicale van die gastvrijheid was, dat de drie onbekenden niets hoefden te vragen, maar dat Avraham hen op *eigen* initiatief tegemoet liep en ontving.

Verrijking

Wat betekent radicale gastvrijheid voor de toekomst van het Liberale Jodendom in Noord Amerika? Jacobs is daar duidelijk over. Toen vrouwen eenmaal rabbijn, voorzanger en bestuurders van Joodse gemeenten konden worden, hebben ze die functies niet alleen voortreffelijk ingevuld, maar ook inhoudelijk vernieuwd en verrijkt. Nu is het volgens hem de beurt aan andere groepen om eenzelfde rol te gaan spelen, zoals “de LGBTQ gemeenschap (lesbo’s, gay’s, biseksuelen, transgenders, queers), Joden met een multiculturele en multi-etnische achtergrond, gemengd gehuwden, de generatie X (de babyboomers geboren na de Tweede Wereldoorlog), de *millennials* (ook wel de generatie Y geheten, geboren tussen 1980 en 2000 en de opvolgers van de generatie X) en de Joden met een handicap.” Naar het voorbeeld van Avraham betekent dit, dat *outreach* zich niet moet beperken tot het openstaan voor deze groepen, maar dat ze een actieve en uitnodigende benadering verdienen. Omdat de meeste Joden geen lid zijn van een Joodse gemeente, is volgens Jacobs radicale gastvrijheid de enige optie: “Alleen door inclusief te zijn kunnen we sterk worden; alleen door open te zijn kunnen we gaaf (*whole*) worden.”

De strekking van zijn toespraak is: ‘We doen het goed, maar het moet beter’. Jacobs blaakt van het zelfvertrouwen en is allesbehalve een zwartkijker of onheilsprofeet. Zo verzekert hij ons, dat het Liberale Jodendom er “voor iedereen” is, juist omdat het “inclusief, egalitair, van hoog intellectueel niveau, vrolijk, gepassioneerd, spiritueel, pluriform, constant in beweging en relevant” is. Jacobs onderbouwt zijn betoog met lichtende voorbeelden uit de dagelijkse

Noord Amerikaanse praktijk en geeft zijn persoonlijke mening over verschillende hete hangijzers. Ik noem er enkele.

Gejammer over gemengde huwelijken is vruchteloos. Gemengde huwen is “een feit en geen ziekte” en het gevolg van de populariteit van Joden in de open samenleving. Als Jacobs moet kiezen tussen antisemitisme en gemengd huwen, kiest hij vol overtuiging voor het laatste.

Het is niet waar dat liberale Joden zich niets gelegen laten liggen aan kasjroet, sjabbatrust of de overige ge- en verboden (*mitswot*), ze houden zich er “anders” aan dan orthodoxe Joden.

Synagoges – “de mensen, niet het steen en cement” – die met hun tijd meegaan zijn belangrijker dan ooit. Ze coördineren een variëteit aan religieuze, educatieve, culturele en intellectuele activiteiten. Daarnaast moeten het plekken blijven van studie, gebed en samenkomst (*beet midrasj, beet tefila en beet kneset*).

De meerderheid van de Joden in de wereld is niet-orthodox. Israël is de staat van en voor het *hele* Joodse volk. De “institutionele (*formal*) discriminatie” in Israël van alle niet-orthodoxe stromingen werpt een smet op het democratisch karakter van de staat. De achterstelling van die andere Joodse stromingen is ondemocratisch.

Jodendom-light

Niet alle liberale – en andere – Joden delen Rick Jacobs’ optimisme ten opzichte van radicale (*audacious*) gastvrijheid. Het klinkt mooi en wervend, maar het kan ook betekenen “klassieke ideeën niet serieus nemen”, “overhaast, onbesuisd, onbezonnen, roekeloos, onbekommerd”, “een minachting voor normatieve wetten (*halacha*) en overgeleverde tradities”, het overboord gooien van de harde kern van het Jodendom ten gunste van een Jodendom dat zo “verwaterd, leuk en makkelijk” is, dat niemand zich er meer een buil aan kan vallen. Zo’n Jodendom-light daagt niemand uit juist omdat alles kan en mag. Jacobs “bumperstickerachtige slogans” zoals “ons Jodendom is voor iedereen” maken volgens critici als Harold Berman en (de liberale) rabbijn Mark Miller pijnlijk duidelijk, dat radicale gastvrijheid niets anders is dan “radicale oppervlakkigheid”.

De redactie van *Joods nu* nodigt onze rabbijnen, bestuurders en leden uit te reageren op de volledige toespraak van Rick Jacobs en hun visie *voor Nederland* te geven. Ook reacties van anderen zijn welkom. In de volgende nummers zullen wij daar dan aandacht aan besteden.

Gebruikte bronnen

Toespraak Rick Jacobs:

San Diego Biennial of the Union for Reform Judaism. December 11, 2013 to December 15, 2013.

http://urj.org/about/union/leadership/rabbijacobs/?syspage=article&item_id=109240 (tekst) en

<http://www.youtube.com/watch?v=Yp5fGPOpXrw> (video).

Kritiek:

Harold Berman. ‘Is the Reform movement finished?’. February 6, 2014: <http://blogs.timesofisrael.com/is-the-reform-movement-finished/>. Mark. S. Miller. ‘Reform Judaism and audacious superficiality’. February 7, 2014:

<http://blogs.timesofisrael.com/reform-judaism-and-audacious-superficiality/>.